



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 8/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť I. O., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. P., Advokátska kancelária, D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8 Cob/126/2010 z 28. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. O. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2011 doručená sťažnosť I. O. (ďalej len „sťažovateľ“), *ktorou namieta* porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8 Cob/126/2010 z 28. septembra 2011 (ďalej len „krajský súd“ a „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou na Okresnom súde Prievidza (ďalej len „okresný súd“) domáhal zaplatenia náhrady škody voči Slovenskej republike, Ministerstvu obrany Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) vzniknutej mu neplnením povinnosti žalovaného zo zmluvy o kúpe a výhradnom obchodnom zastúpení č. 00280992/2 na odpredaj všetkého množstva kovového a nekovového odpadu z delaborovanej munície a z ostatných činnosti armády v evidencii a správe Vojenského útvaru ... (teraz ...) N. uzavretej v Prahe 28. septembra 1992 medzi ním a právnym predchodcom žalovaného prostredníctvom Federálneho ministerstva obrany ČSFR (ďalej len „zmluva č. 00280992/2“) a z kúpnej zmluvy č. 1/11-92 na odpredaj 70 % kovového odpadu z delaborovanej munície uzavretej medzi ním a právnym predchodcom žalovaného prostredníctvom Vojenského útvaru N... 10. novembra 1992 (ďalej len „zmluva č. 1/11-92“). Podstata žalobného návrhu sťažovateľa spočívala v tvrdení, že právny predchodca žalovaného porušil označenými zmluvami dojednanú zmluvnú povinnosť používať výhradne jeho služby, čím mu vznikla škoda. Z vykonaného dokazovania pred okresným súdom sa ďalej ustálilo, že sťažovateľ 3. februára 1997 uzavrel s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky dohodu, z obsahu ktorej vyplývalo, že doterajší záväzok Slovenskej republiky na náhradu škody vyplývajúci z neplnenia zmluvy č. 00280992/2 a zmluvy č. 1/11-92 bol nahradený záväzkom spočívajúcim v zaplatení sumy 14 035 518 Sk s tým, že sa bude pokračovať v plnení zmluvných záväzkov v zmysle dojednaní označených zmlúv. Následne 17. decembra 1998 žalovaný vypovedal sťažovateľovi zmluvu č. 1/11-92 s účinnosťou ku koncu prvého štvrtého roka 1999.

3. Okresný súd žalobu sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 14 Cb/237/1999 z 22. marca 2010 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) zamietol. V odôvodnení zamietajúceho rozsudku uviedol, že z vykonaného dokazovania považoval za nepochybné, že pri uzatváraní zmluvy č. 00280992/2 mal za Federálne ministerstvo obrany ČSFR podľa úvodných ustanovení zmluvy konať a zmluvu podpísať tam označený zástupca— náčelník generálmajor O. B., avšak podpis na zmluve tejto osobe nepatrí a zo žiadnych dôkazov

vykonaných v priebehu konania nevyplynulo, kto za Federálne ministerstvo obrany ČSFR predmetnú zmluvu podpísal. Vzhľadom na tieto skutkové zistenia, keď nebola zistená identita osoby konajúcej v mene Federálneho ministerstva obrany ČSFR pri podpise zmluvy č. 00280992/2, nebolo možné skúmať ani to, či takáto osoba bola oprávnená konať v mene Federálneho ministerstva obrany ČSFR a či predmetnú zmluvu bola kompetentná podpísať, a to s poukazom na § 20 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Súd prvého stupňa konštatoval, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno v tej časti svojich tvrdení, z ktorých by bolo možné dospieť k tomu, či osoba, ktorá podpísala predmetnú zmluvu za Federálne ministerstvo obrany ČSFR, bola jeho štatutárnym zástupcom podľa § 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo jeho pracovníkom, alebo členom podľa § 20 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného okresný súd vyvodil záver, že žalobcom predložená zmluva č. 00280992/2 je pre rozpor s § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná, lebo v konaní nebolo preukázané, že ju za Federálne ministerstvo obrany ČSFR podpísala oprávnená osoba. Pre absolútnu neplatnosť z tejto zmluvy nevznikli žiadne práva a povinnosti vo vzťahu k bývalej ČSFR, a preto ani nemohli prejsť na Slovenskú republiku. Súd prvého stupňa zdôraznil, že vzhľadom na absolútnu neplatnosť zmluvy č. 00280992/2 je právne irelevantné uzavretie dohody z 3. februára 1997 medzi Ministerstvom obrany Slovenskej republiky a sťažovateľom, v ktorej sa okrem iného konštatovalo aj to, že v dôsledku neplnenia zmlúv č. 00280992/2 a č. 1/11-92 vznikla sťažovateľovi škoda a že ďalej sa bude podľa týchto zmlúv pokračovať. Absolútnu neplatnosť zmluvy č. 00280992/2 týmto spôsobom totiž nebolo možné napraviť, preto z tejto zmluvy v rokoch 1997 až 2008 žalobcovi nemohli vzniknúť práva z jej domnelého porušenia.

4. Ďalej sa okresný súd v odôvodnení rozsudku zaoberal aj sťažovateľom uplatneným nárokom na náhradu škody z kúpnej zmluvy č. 1/11-92. Na základe tejto zmluvy sa predávajúci zaviazal sťažovateľovi predávať 70 % kovového odpadu vzniknutého z delaborovanej munície, pričom množstvo malo byť dohodnuté a upresňované dodatkami k zmluve vždy v posledný mesiac kalendárneho štvrtroka na obdobie ďalšieho štvrtroka. Záväzky z predmetnej zmluvy posúdil okresný súd podľa ustanovení § 289 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a

vychádzajúc z jej obsahu vyvodil záver, že nejde o kúpnu zmluvu, lebo záväzok účastníkov nespočíval v predaji a kúpe presne špecifikovaného tovaru, ale v povinnosti štvrťročne uzavrieť budúcu kúpnu zmluvu s dojednaním presného množstva a ceny kovového odpadu z delaborovanej munície. Predmetom dojednania zmluvných strán v zmluve č. 1/11-92 bol teda vzájomný záväzok opakovane uzavrieť v určenej dobe kúpne zmluvy s presne určeným predmetom plnenia, ktorý v zmluve č. 1/11-92 bol určený len všeobecným spôsobom. Pokiaľ ide o plnenie záväzkov z predmetnej zmluvy, súd prvého stupňa považoval z vykonaného dokazovania za preukázané, že hoci predávajúci ju mohol v zmysle § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka vypovedať, neurobil tak, a v období rokov 1993 až 1996 z nej neplnil svoje povinnosti voči sťažovateľovi ako kupujúcemu, v dôsledku čoho sťažovateľ za uvedené obdobie požadoval od žalovaného náhradu škody. Okresný súd ďalej ustálil, že na základe dohody z 3. februára 1997 medzi sťažovateľom a Ministerstvom obrany Slovenskej republiky doterajší záväzok Slovenskej republiky na náhradu škody vyplývajúci z neplnenia zmluvy č. 1/11-92 bol nahradený záväzkom spočívajúcim v zaplatení sumy 14 035 518 Sk s tým, že sa bude pokračovať v plnení zmluvných záväzkov v zmysle platných záväzkových dojednaní. Predmetnú dohodu súd prvého stupňa posúdil podľa § 585 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako dohodu o urovnaní a s prihliadnutím na jej obsah dospel k záveru, že po dátume jej uzavretia dňom 3. februára 1997 zostali obsahom vzájomných vzťahov žalobcu a žalovaného výlučne záväzky zo zmluvy č. 1/11-92 vzniknuté po tomto dátume, ktoré trvali do konca prvého štvrťroka 1999, keď v dôsledku výpovede zo strany žalovaného podľa § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka záväzkový vzťah medzi účastníkmi zanikol. Z predložených listinných dôkazov ďalej súd prvého stupňa zistil, že v období od prvého štvrťroka 1997 až do prvého štvrťroka 1999 boli účastníkmi uzavreté dodatky v súlade s dohodou zo zmluvy č. 1/11-92, z ktorých vyplynulo, že v obdobiach jednotlivých štvrťrokov nebolo možné žalobcovi ako kupujúcemu odpredať žiaden kovový odpad. Súd prvého stupňa uzavrel, že uzavretím týchto dodatkov v danom období došlo k plneniu záväzku zo zmluvy č. 1/11-92, a preto žalobcovi nemohla vzniknúť škoda.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktorého dôvody založil na nesprávnom právnom posúdení veci spočívajúcom v tom, že súd prvého stupňa

na záväzkový vzťah účastníkov zo zmluvy č. 00280992/2 neaplikoval § 261 ods. 2 a § 15 a § 16 Obchodného zákonníka platnom v čase uzavretia zmluvy, že nesprávne vyhodnotil právne účinky dohody o urovaní z 3. februára 1997 a v dôsledku nesprávneho posúdenia veci nevykonal ďalšie ním navrhované dôkazy na ustálenie výšky náhrady škody zo zmluvy č. 00280992/2 a zmluvy č. 1/11-92. Krajský súd vyhodnotil, že odvolanie sťažovateľa nebolo dôvodné, a preto napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, pričom v odôvodnení poukázal predovšetkým na argumentáciu uvedenú v rozsudku okresného súdu.

6. Sťažovateľ namieta závery rozsudku krajského súdu, považuje napadnutý rozsudok za arbitrárny, pričom podľa jeho názoru „arbitrárnosť rozhodnutia súdu spočíva v svojvoľnom použití ust. § 38 ods. 1 Obč. zák., ust. § 585 a nasl. Obč. zák. a § 261 ods. 2 Obch. zák. pre zistenie absolútnej neplatnosti zmluvy č. 00280992/2 a neúčinnosti dohody o urovaní zo dňa 03.02.1997“. Svoju ústavnú sťažnosť sťažovateľ odôvodnil v podstatnom takto: „Podľa komentára k ustanoveniu § 38 ods. 1 Obč. zák. spôsobilosť na právne úkony nemá: 1. maloletá osoba v zmysle § 9 Obč. zák., 2. osoba, ktorá bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, ktorý je uvedený v súdnom rozhodnutí, 3. osoba, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu; aj v tomto prípade sa vychádza z výroku právoplatného súdneho rozhodnutia.

Týmto výkladom je preukázaná arbitrárnosť pri použití zákonného ustanovenia § 38 ods. 1 Obč. zák. Porušovateľ v napadnutom rozhodnutí nezistil, že by skúmanú Zmluvu č. 00280992/2 podpísala maloletá osoba, alebo osoba, ktorá bola obmedzená, resp. pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Arbitrárnosť sa prejavila aj v tom, že v napadnutom rozhodnutí porušovateľ bez logického zdôvodnenia neaplikoval ust. § 15 Obch. zák., ktoré sa na skúmanú zmluvu vzťahuje a obmedzil sa len na aplikáciu ustanovenia § 20 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach robia tí, ktorí sú na to oprávnení zmluvou o zriadení právnickej osoby, zakladacou listinou alebo zákonom (štatutárne orgány).

Podľa ust. § 20 ods. 2 Obč. zák. za právnickú osobu môžu robiť právne úkony aj iní jej pracovníci alebo členovia, pokiaľ je to určené vo vnútorných predpisoch právnickej osoby alebo je to vzhľadom na ich pracovné zaradenie obvyklé. Ak tieto

osoby prekročia svoje oprávnenie, vznikajú práva a povinnosti právnickej osobe, len pokiaľ sa právny úkon týka predmetu činnosti právnickej osoby a len vtedy, ak ide o prekročenie, o ktorom druhý účastník nemohol vedieť.

Sťažovateľ v konaní podrobne popísal spôsob uzavretia Zmluvy č. 00280992/2, z ktorého je zrejmé, že k podpisu na strane štátnej organizácie došlo tak, že po procedúre dohody a po podpise zo strany žalobcu bola zmluva predložená na podpis funkcionárovi bývalého Ministerstva obrany ČSFR genmjr. Ing. O. B., CSc. Pre zaneprázdnenosť náčelníka HSVTZ/GŠ túto zmluvu podpísal za genmjr. Ing. O. B., CSc. jeho zástupca.

Postup pri uzatváraní zmlúv s organizáciami, ktoré boli štátnymi organizáciami, pri ktorom pri vyhotovení zmluvy figurovala iná osoba ako pri jej podpise, bol v čase uzatvárania Zmluvy č. 00280992/2 obvyklý a je obvyklý aj v súčasnosti vzhľadom na personálnu štruktúru Federálneho ministerstva obrany ČSFR a personálnu štruktúru rezortu Ministerstva obrany SR. ...

Porušovateľ sa v napadnutom rozhodnutí nedôsledne zaoberal vyhodnocovaním dodatkov ku Kúpnej zmluve č. 1/11-92...

Tieto zistenia porušovateľa ako aj súdu prvého stupňa sú zavádzajúce a neúplné, pretože rok 1998 nebol podložený zmluvnými dodatkami a na prvý štvrtrok 1999 nebol ani dodatok nikým deklarovaný. Neplnenie zmluvných povinností zo strany žalovaného bolo na obdobie od 03.02.1997 do 31.12.1997 zakrývané nepravdivými tvrdeniami uvádzanými v dodatkoch Kúpnej zmluvy č. 1/11-92. Súd prvého stupňa konštatoval, že ak bol žalobca v domnienke, že mu žalovaný na základe dodatku k zmluve odmieta predať kovový odpad, mohol sa v tomto období domáhať svojich práv podľa § 290 ods. 2 Obch. zák. ...

Porušovateľ a tiež súd prvého stupňa sa pri svojom rozhodovaní neriadil rešpektovaním práva na prístup na súd a jednotlivých aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, keď rozhodol o zamietnutí žaloby sťažovateľa a nerešpektoval pri tom ust. § 585 a nasl. Obč. zák i napriek tomu, že kvalifikoval dohodu zo dňa 03.02.1997 ako dohodu o urovaní, ktorú bezdôvodne a arbitrárne kvalifikoval ako neúčinnú, čím nechránil a negarantoval základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v rámci aplikácie noriem Občianskeho zákonníka.

Porušovateľ na strane 8 ods. 2 napadnutého rozsudku bez právnej argumentácie svojvoľne zaujal nesprávny názor aj ohľadom účinku dohody zo dňa 03.02.1997. Medzi

zmluvnými stranami podpisujúcimi dohodu zo dňa 03.02.1997 nebolo sporné, že ide o dohodu o urovnaní.

Vysvetlivky k ust. § 585 Obč. zák. uvádzajú, že urovnanie (transactio), resp. pokonávka je dohoda účastníkov záväzkového právneho vzťahu, ktorou účastníci odstraňujú spornosť alebo pochybnosť vzájomných práv a povinností. Zmyslom urovnania je odstrániť medzi účastníkmi záväzkového právneho vzťahu spornosť skutkovú, či právnú a predísť tak prípadnému súdnemu sporu. Urovnaním môže dôjsť k usporiadaniu akýchkoľvek sporných a pochybných práv a povinností, ktorými účastníci pokonávky môžu disponovať. Účelom urovnania je odstránenie doterajšej právnej neistoty. Táto neistota môže spočívať napr. v tom, že je sporné, či nastali všetky skutočnosti potrebné k vzniku práva alebo naopak, či nenastala skutočnosť, ktorá spôsobila jeho zánik, alebo sa môže vzťahovať aj na iné sporné skutočnosti, napr. na výšku pohľadávky a pod. ...

Ust. § 35 ods. 2 OZ sa týka najmä výkladu písomných právnych úkonov. Jediným obmedzením, ktoré tu vyplýva z osobitnej formy takéhoto právneho úkonu, je, že výkladom nemožno dopĺňať to, čo v príslušnej listine nie je obsiahnuté. Vôľa vtelená do zmluvy je prejavovaná určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 OZ), ak je výkladom objektívne pochopiteľná.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že pôvodná Zmluva č. 00280992/2 je zrušená a nahradená v plnom rozsahu platnou Dohodou o urovnaní zo dňa 03.02.1998, ktorá záväzky z pôvodnej zmluvy preberá odo dňa jej podpísania, t. j. od 03.02.1998. Nejasný podpis na pôvodnej zmluve sa dňom uzatvorenia Dohody o urovnaní stal irelevantnou skutočnosťou, pretože záväzky z pôvodnej zmluvy sa pretransformovali do obsahu Dohody o urovnaní s použitím odkazu na pôvodnú zmluvu. (§ 35 ods. 2 Obč. zák.).

Arbitrámosť rozhodovania porušovateľa je zrejmá aj z toho, že použil výklad ust. § 261 ods. 1 Obch. zák. kde ustálil názor, že pre tento prípad nedošlo k naplneniu podmienok pre jeho aplikáciu, ale z odôvodnenia nevyplýva, aký význam má toto jeho konštatovanie. Z odôvodnenia nie je možné zistiť, či to malo vplyv na pasívnu legitimáciu žalovaného alebo na platnosť resp. neplatnosť právnych úkonov. Sťažovateľ v odôvodnení oponoval názoru žalobcu bez uvedenia následkov iného názoru a logického odôvodnenia dopadov takéhoto záveru o nepoužitelnosti ust. § 261 ods. 2 Obch. zák. ...

Súd prvého stupňa a následne aj odvolací súd sa vôbec nezaoberali listinou Dodatok č. 1 ku Zmluve o kúpe a výhradnom obchodnom zastúpení 00280992/2 zo dňa 28.09.1992. Tento citovaný dodatok, špecifikoval subjekty, ktoré mali realizovať práva a povinnosti vyplývajúce z Dohody o urovnaní zo dňa 03.02.1997, ktorá odkazovala na zmluvu č. 00280992/2 zo dňa 28.09.1992. Súd prvého stupňa tendenčne hodnotil výpoveď svedka Ing. J. S. a nevykonal dôkaz oboznámením sa s rozhodujúcou listinou, ktorá špecifikovala presne a určito práva a povinnosti zmluvných strán. Súdny neposkytli ochranu subjektívnemu právu žalobcu. Zamietacím rozsudkom, ktorý bol potvrdený, bol porušený právny poriadok, ktorý nedovoľuje svojvoľný výklad právnych noriem. Došlo k zneužitiu práva odopretím prístupu k spravodlivosti denegatio iustitiae. Odopretie prístupu k spravodlivosti bolo spôsobené svojvôľou pri vykonávaní dokazovania a následnou nedôslednosťou pri právnom posúdení veci zo strany odvolacieho súdu. Odvolací súd nenapravil vytknuté nedostatky súdu prvého stupňa, ale naopak svojvôľu pri aplikácii právnej normy zo strany prvostupňového súdu svojim arbitrárnym rozhodnutím potvrdil. Právna argumentácia u oboch súdov bola arbitrárna, bez ohľadu na platnú právnu normu. Dokazovanie súdu prvého stupňa bolo zrejme úmyselne nedôsledné a túto nedôslednosť nenapravil ani odvolací súd. Pre súdy bolo pohodlnejšie venovať sa neplatnosti pôvodnej zmluvy, hoci možné rozpory boli odstránené Dohodou o urovnaní zo dňa 03.02.1997 a práva a povinnosti zo záväzkového vzťahu boli podrobne špecifikované Dodatkom č. 1 k zmluve č. 00280992/2 zo dňa 28.09.1992, ktorá sa stala jeho neoddeliteľnou súčasťou. Uvedený postup súdov pri vykonávaní a hodnotení dôkazov je porušením základného princípu kontradiktórnosti civilného procesu a porušením princípu rovnosti strán v civilnom procese.“

7. Okrem už citovanej argumentácie sťažovateľ v sťažnosti pomerne obsiahlo opisuje vykonané dokazovanie pred všeobecnými súdmi, najmä listinné dôkazy a výsluchy svedkov, ktoré z jeho pohľadu konajúce súdy nesprávne vyhodnotili, a tým dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam.

8. Na základe už uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil, priznal sťažovateľovi primerané zadosťučinenie v sume 3 000 € a náhradu trov konania. Požadované primerané zadosťučinenie sťažovateľ odôvodnil dlhodobou nečinnosťou krajského súdu.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho

základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05 alebo IV. ÚS 136/05).

13. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

16. *Porušenie citovaných článkov ústavy a dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že krajský súd nesprávne a ústavne nekonformne vyhodnotil, že zmluva č. 00280992/2 je neplatná, a to aj s prihliadnutím na dodatok č. 1 k tejto zmluve, a zároveň podľa sťažovateľa krajský súd nesprávne uzavrel, že sťažovateľovi nevznikol nárok na náhradu škody namietaným porušením zmluvy č. 1/11-92. Ústavnú nezlučiteľnosť záverov krajského súdu sťažovateľ odvodzuje jednak svojvoľnou interpretáciou označených ustanovení Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka zo strany konajúcich súdov, ale predovšetkým nesprávnym vyhodnotením vykonaných dôkazov.*

17. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že námietky uplatnené sťažovateľom v odvolaní proti rozsudku okresného súdu a v samotnej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sú v zásade identické, a preto ústavný súd v ďalšom poukazuje na tie časti

namietaného rozsudku najvyššieho súdu, v ktorom sa najvyšší súd ako odvolací súd s týmito námietkami zaoberal, pričom úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či sa najvyšší súd s nimi vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom.

18. Ako už bolo uvedené, krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku odkázal predovšetkým na argumentáciu uvedenú v rozsudku okresného súdu, zároveň však ďalej zdôraznil: „Z ustanovenia § 261 ods. 2 Obch. zák. v znení účinnom ku dňu 28.09.1992, kedy bola podľa tvrdenia žalobcu uzavretá zmluva č. 00280992/2, vyplýva, že touto časťou zákona sa upravujú takisto záväzkové vzťahy medzi štátom alebo samosprávnou územnou jednotkou a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb. Na tento účel sa za štát považujú aj štátne organizácie, ktoré nie sú podnikateľmi, pri uzavieraní zmlúv, z ktorých obsahu vyplýva, že ich obsahom je uspokojovanie verejných potrieb. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že na to, aby záväzkový vzťah podliehal režimu Obch. zák., musí byť okrem požiadaviek kladených na subjekty záväzkového vzťahu splnená aj ďalšia požiadavka, a to, aby sa záväzkový vzťah týkal zabezpečenia verejných potrieb. K tomu dochádza pri použití predmetu plnenia pre potreby verejnosti – napr. stavby mostov, ciest alebo budov slúžiacich verejným účelom (školy, divadlá a pod.), resp. ich oprava, údržba alebo úprava. Vzhľadom na takto vymedzenú aplikáciu ust. § 261 ods. 2 Obch. zák. sa odvolací súd nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že zmluva č. 00280992/2, predmetom ktorej bola kúpa a výhradné obchodné zastúpenie týkajúce sa kovového a nekovového odpadu z delaborovanej munície a z ostatných činností armády v evidencii a správe VÚ ... N., sa týkala zabezpečenia potrieb verejnosti.

Oporu v právnych predpisoch nemá ani argumentácia žalobcu týkajúca sa aplikácie ust. § 15 a § 16 Obch. zák. v súvislosti s posúdením spôsobilosti osoby konajúcej za bývalé Federálne ministerstvo obrany ČSFR. Súd prvého stupňa správne vychádzal z ustanovení § 20 ods. 1, 2 Obč. zák. upravujúcich okruh osôb oprávnených konať za štátnu organizáciu - bývalé Federálne ministerstvo obrany ČSFR. Použitie § 15, § 16 Obch. zák., ktorého sa domáhal žalobca, neprichádzalo do úvahy, lebo táto právna úprava sa týka prevádzkovania podniku v obchodnom styku, keď sa poverenie určitou činnosťou pokladá súčasne za splnomocnenie konať v mene podnikateľa právne úkony, ku ktorým pri výkone tejto

činnosti obvykle dochádza (§15), resp. keď konanie inej osoby v prevádzkarni podnikateľa zaväzuje tohto podnikateľa, ak tretia osoba nemohla vedieť, že konajúca osoba na to nie je oprávnená. O taký prípad však v prejednávanej veci nejde. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil obsah žalobcom predloženej zmluvy č. 00280992/2 keď konštatoval, že hoci ako osoba oprávnená zastupovať Federálne ministerstvo obrany ČSFR bol v zmluve uvedený náčelník HSVZT/GŠ genmjr. O. B., ten zjavne predmetnú zmluvu nepodpísal. Následne vyvodil správne záver, že nakoľko v priebehu konania nebola zistená totožnosť osoby, ktorá zmluvu podpísala a s poukazom na ust. § 20 ods. 1, 2 Obč. zák. nebolo možné zistiť, či išlo o osobu, ktorá bola štatutárnym zástupcom Federálneho ministerstva obrany ČSFR alebo jeho povereným pracovníkom alebo členom, zmluva č. 00280992/2 je neplatná podľa § 38 ods. 1 Obč. zák., v zmysle ktorého neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Odvolací súd je zhodne s prvostupňovým súdom názoru, že len ak by bola zistená totožnosť osoby, ktorej podpis sa na spornej zmluve nachádza, bolo by možné ustáliť, či ide o osobu, ktorá bola podľa štatútu, stanov, organizačného poriadku, či iného obchodného predpisu bývalého Federálneho ministerstva obrany ČSFR oprávnená podpísať predmetnú zmluvu v mene ministerstva.

Pokiaľ žalobca ďalej vo svojom odvolaní poukázal na obsah dohody zo dňa 03.02.1997 a túto pokladal za nováciu záväzku s tým, že Ministerstvo obrany SR prevzalo obsah zmluvy č. 00280992/2 do budúca za svoj záväzok, odvolací súd sa s takým výkladom nestotožnil. Zmluva č. 00280992/2 je absolútne neplatná, takže žiadne z jej ustanovení nemohlo byť podkladom pre nový záväzok. Novácia záväzku nemôže vychádzať z odkazu na neplatný právny úkon. Je potrebné zdôrazniť, že dohoda zo dňa 03.02.1997 okrem odkazu na spornú zmluvu neobsahuje špecifikáciu záväzkov, ktoré sa v budúcnosti mali plniť. V tejto časti, týkajúcej sa záväzkov z absolútne neplatnej zmluvy č. 00280992/2, je dohoda o urovnaní zo dňa 03.02.1997 právne neúčinná.

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil aj obsah dodatkov ku kúpnej zmluve č. 1/11-92, uzavretých na obdobie prvého štvrťroka 1997 zo dňa 03.02.1997, na obdobie druhého štvrťroka 1997 zo dňa 27.03.1997, na obdobie tretieho štvrťroka 1997 zo dňa 30.06.1997, na obdobie štvrtého štvrťroka 1997 zo dňa 29.09.1997 a obdobie každého štvrťroka celého roku 1998 (ktorých uzavretie nespochybnil žiaden z účastníkov a v ktorých sa zmluvné strany dohodli, že zmluvu č. 1/11-92 nemožno z objektívnych dôvodov plniť, keďže

predávajúcemu nevznikol kovový odpad), keď vyvodil záver, že uzavretím uvedených dodatkov k zmluve č. 1/11-92 došlo k plneniu povinnosti zo strany žalobcu ako predávajúceho. Žalovaný bol povinný dodať žalobcovi kovový odpad, len ak taký odpad mal a pokiaľ žalobca za uvedené obdobie uzavrel podľa zmluvy vyššie uvedené dodatky, nevzniklo mu za uvedené obdobie právo na náhradu škody z porušenia zmluvy spočívajúceho v nedodaní kovového odpadu.“

19. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

20. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu rozsudku krajského súdu, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie voči zamietajúcemu rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ sa zamerá na vykonané dokazovanie a nepriamo aj na niektoré svedecké výpovede, ktoré napokon v sťažnosti vyhodnotil z pohľadu ich (ne)hodnovernosti, príp. účelovosti, pritom dospel k opačným záverom ako všeobecné súdy.

21. Ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že mu v intenciách uvedeného zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluch svedkov, listinné dôkazy a iné), tak ako to požaduje sťažovateľ vo svojej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s už uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy.

22. Ústavný súd po dôslednom preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti právnych záverov alebo ktoré by spočívali v nedostatočnom odôvodnení záverov krajského súdu. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny, náležite odôvodnil, dostatočne sa vysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľa a náležite odôvodnil svoje závery tak, ako sú citované v bode 18 tohto uznesenia.

23. Napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdzujúci závery okresného súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

24. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

25. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16 . januára 2013